

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границю.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости, віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. і. п. Домбровського (Хорушицьки). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламаци неопечатані вільні від порта. — Оголошена звычайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Перед рішенням першої дії.

(X) Дотеперішня японсько-російська війна виявила наглядно, як Японці уміли знаменито таїти організацію своїх воєнних сил. Вправді вже в лютім оповіщено про склад чотирох японських армій, назви командантів армій, дивізіонерів і бригадирів, а також розклад полків. Але показало ся, що ся мнима щирість була лише оманюю, а оповіщене угрупованє армій і ordre de bataille служило скорше для збаламученя як для орієнтованя. Окрім того здавало ся на основі оповіщень про склад японських армій, що они рівновартні європейским. Се довело до невірної оцінки сили і до мало-важеня японських армій, позаяк обчислювано спершу після основної сили дивізій сталого війска. Аж в маю дізнали ся, що до кожної дивізії сталого війска прилучено резервову бригаду, а опісля виявило ся навіть, що з сих інфантерійських бригад потворено цілі дивізії. З усього можна догадувати ся, що Японці не лише резерву, але і війско другої лінії, іменно територіяльну армію змобілізували вчасі так як стале війско, котре числить також 13 дивізій. Показує ся, що уважана спершу яко чванливість назва «армії» є зовсім оправдана.

Таким способом значно змінила ся справа рівноваги в Манджурії, де армія Куропаткина стоїть з шістьма корпусами проти трох японських армій, з котрих кожда має що найменше по 3 корпуси, отже разом 9.

Виставленєм війска другої лінії Японці менше більше вичерпали свої сухопутні сили воєнні. Їм розходить ся о те, щоби за всяку ціну досягнути побідний успіх в першій дії війни, бо якби тепер понесли поразенє, тоді для них справа програє. Дятого японська управа воєнна стягнула з краю все війско майже аж до крайового ополченя і наколи поведе ся задати Куропаткинови рішучий удар, тоді Японці виграли; бо поки Росія вспеє нові стягнути сили, промине знов чимало часу, а тимчасом і Японці зуміли би нові роздобути сили або може дійти і до політичної інтервенції, до нових союзів і до участі Китаю в дальшій дії війни, а все те витворило би зовсім нові відносини.

Японці змагають отже до того, щоби мати числову перевагу і приневолити Куропаткина до рішучого бою, а тимчасом російський начальник армії старає ся так довго виминати сего рішеня, поки не буде мати вигляду через помноженє своїх сил віднести успіх. Ту ролю отже, яку він від почину війни обняв, може він під Ляоян видержати тим способом, що входить в стички з Японцями, уступаючи назад добровільно поки-що під Мукден, або навіть під Харбин. Але се має знов сі лихі наслідки для Росії, що она приневолена тим способом віддавати Японцям значні області, які о дальших діях війни зуміла би лише з великими жертвами відзискати. Крім того уступлюванє російської армії назад має пригноблюючий вплив на російську суспільність,

котра не розуміє добре сего тактичного поступованя стратегічного.

Після останніх вістий вже від четверга веде ся завзятий бій в околиці Ляояну на цілім фронті, але так само, як звідтам нема потверджених на певно вістий, так само не знати напевно, що діє ся в Порт-Артурі, котрий Японці вчасі мали вже обсадити. Японці почувають ся уже рішучими витязями, так що видали прикази в Кореї, якби се було їх підвладне цісарство. Найближші дні покажуть, на скілько сі вісти певні.

Упромисловленє краю.

(Конець).

Відповідно до того пляну, держати населенє в завязаности, пішла ціла її політика. Тягарі переложенє на дрібну посілість (грунтової катарстер) і аграрне питанє полагоджено рішучо на користь більшої посілости. Про витворенє промислу очевидно нікому не снилось; одні Жиди в початком девятнадцятого віку були до такої організації приготовлені, однак їх вироблена віками обер-жність і ворожий настрої цілого населеня віраджували їм братись до такого ризиковного діла. При тім від разу зорієнтувались в ситуації і пізнали, що не тільки шляхта але і центральне правительство до такої акції не допустить. Оттим то вдоводили ся ролю крайових банкерів і громадили дочасне добро в такій формі, яку в разі чогось непевного в краю найлегше в куфрах винести. Таким чином від хвилі, коли комунікація втягнула східну Галичину в круговорот модерної світової господарки, почала ся в східній Галичині економічна борба на смерть і на жите між двома класами: великою посіlostю, заступленою польською шляхтою і дрібною посіlostю якої представителем був руский хлоп. І сей руский хлоп не боронив ся майже. Пережив Польщу, витримав панщину, тепер же втішає ся конституцією. Ніхто не розумів его інтересу, ні не вмів его боронити. Попів відді конституційного життя опинив ся голів і босій. Розумів ся, его неполагоджений економічний проблем, яким був, таким лишив ся і доси. Тільки що застаріла економічна слабкість заогнила ся вже і перейшла в острє запаленє, в хоробу, що грозить голодовою смертю. Видатки, витворені его системою господарки, загальними економічними відносинами, і крім того тягарі зростають а доходи упадають швидко і безнастанно. Колись може, перед віком, можливим було розумною аграрною політикою піднести сі доходи так, щоби покривали розходи, бо спиненє зросту видатків, викликаних елементарними і економічними силами, не було можливим відразу. Тим менше можливо тепер ще обмежити хлопські потреби, як видає ся деяким вещасням ідеалістам. Рівно не можливим піднести значно доходи з дрібної посілости. Колиб се було мислимим, тоді для нашого народу було-б можливим обійти ся без промислу зовсім безпечно, подібно як обходить ся без него пр. Данія, Нова Зеландія, но части Канада. Коли говоримо про витворенє промислу, то робимо се не для заспокоєня народної амбіції, або дятого, що промислу, як у нас кажуть, «маємо право домагати но Божим і людским правам».

У нас на приміті тільки ратованє народу від економічної смерти, покритє великого господарского недобору. Лишає ся в виду сего недобору лиш одна дорога: піднести доходи населеня (вже не кажемо хлопа, бо наш колишній газда став по просту спролетаризованим павпром) через витворенє нового жерела доходів (промислу). Сей проблем, колись сорозмірно простий і легкий, тепер став трудним і скомплікованим через запізнанє. Трудним став сей проблем через се, що противник мав час уфортифікувати своє становиско і зорганізувати оборону. Скомплікованим ватомість показує ся через гнет економічний, скомплікований з політичним і національним. Все-ж таки де треба забувати аві на хвилю, що ся борба, яку веде наш нарид за істнованє, передовсім веде ся на поди економічнім. Се не є борба за рускі написи на «штайрамтах», ні борба «за Божі і людські права», як звычайно у нас розуміють. Руїна гротить нам навіть тоді, колиб що другий Русин був «дипломованим» і всі розправи переводились в рускій мові. Ми маємо права, але не маємо матеріальної сили допильнувати їх виконуваня. Тут борба веде ся за хліб насущний. Змагає ся з одного боку представителька середновічного, фєвдального ладу, більша посіlostь, з дрібним властителем ґрунту, представителем рускої демокрації. Здоровий, освічений хлоп, на десяти-морговім, незадовженім господарстві, не піде робити цілий день за килишок горівки і 35 сот. плати. Піднесенє денної плати до степеня, що дає робітничови справді жерело удержаня, змело-б з лица землі 90% східно-галицьких двірських обшарів. Колиб додати до того ще раціональне і справедливе розложенє тягарів податкових, хто знає, чи й не більше як 90% мастків прийшло би ся розпарцелювати. Тоді не було би кому противити ся витвореню промислової класи, що рекрутувала-б ся з елементів, випертих з ґрунту. Витворенє промислу зовсім не противить ся середній класі, що свою пайку ґрунту обробляє власними руками. Противить ся за те інтересам властителів великих посіlostей, які через витворенє промислу тратять найважнійшу підойму свого добробуту дешевого робітника. Тому не дивниця, що більша посіlostь, здобувши всі інші важні позиції, не думає і сеї послідної віддати без борби. Декламациі крайового правительства на тему «упромисловленя краю», не можливо брати серіозно тим більше, що заходи «упромисловленя» краю не придбають верховодам симпатії центрального правительства. Особенно треба бути на се приготованим, що зарівно правительство центральне, як і крайве, зроблять все, що лежить в їх можности, аби не допустити ся в додатку важні інтереси політичні. Руский хлоп не втратив ще привязаня до мови, церкви, певних звичаїв народних і нема найменшого сумніву, що, коли ему отворить ся жерело доходів і можність розвитку матеріального, він забажає зберегти свої традиції. Поки-що він не бере участі в житю політичнім пропорціонально до своєї сили. Політична борба веде ся тільки між рускою інтелігенцією з одного боку а польскою аристокрацією з другого. В тій борбі вийде очевидно витязем той, що дасть голодним мільонам хліба. І то хліба не у формі гнилої бульби або дреглів і ковбас, в якій він розділює ся перед виборами. Тут побідить той, хто покаже хлопови нові, тревалі жерела доходів

Упорядковане грошевого господарства, організація кредиту і торгівлі, становила-б безперечно значну позицію в бюджеті нашого населення. Однак на скільки не достатить людности середства удержання хліборобство, стільки доходів може ему дати тільки один промисл, звязаний з різними продуктами. Годівля домашніх птиць, безрогів, худоби і перерібка сих сирих продуктів становить один з найпоплатніших а разом найлекших родів промислу. Аж в слід за сям промислом може пійти промисл, який вимагає більше скомбікованого приготолєня, машин, капіталу, як промисл деревний, ткацкий, металевий, хемічний.

Будучність покаже, чи приваїменше освїчена частина нашої суспільности зрозуміє характер борби за істнованє, яку веде наш нарід, чи може шукати ме далі потїхи в наркотиках і «здобутках» на поли власної — фантазї.

Ортоскоп.

Др. Кербер у східній Галичині.

По люстрації повітового суду в Ланьцуті і обїді на замку у гр. Романа Потоцкого відїхав др. Кербер вчєра о год. 1. пополудни до Перемишля, принявши на стації в Ярославі урядників староства і суду. О год. 4. в Перемишля повітали міністра президента начальники властей і урядів, враз з товпою добірної публїки на двірці. Звідєс поїхав др. Кербер аложити візиту командантові крїности ген. Гальгоцому. Опісля звідїв будинок польської гімназї, аложив візити польському і рускому владикам, оглянув єзуїтский костел і польську катедру та завїтав до руского дївочого Інституту, де єго повїтали члєни завїдующей ради, а одна з дївчаток вручила квитицю. Звідєс поїхав др. Кербер до староства, а по звидженю бюр, принимав депутації. Представили єму ген. Гальгочи а генералїцїєю, єп. Пельчар і єп. Чехович з капїтулами, презєс повітової ради др. Чайковский, презєс окр. госп. товариства ке. Саїга, рада міста з бурмістром д-ром Долїньским на чолї і вкінци представителї всїх властей і урядів, жидївєка віроїсповїдна громада, депутація 23 громад, судових дїєтарїїв, цивільних робїтників при військових магазїнах, які предкладали свої бажаня. Після принятї депутації відбуло ся звидженє судового будівку і принятє в судї депутації адвокатоєкой і нотарїальної палати. Всєй побут в Перемишля трєвав несповна три години і вжє о год. 7. вєчером др. Кербер відїхав до Львова.

Вчєра о год. 8. вєчером прибув президент міністрів до Львова в товариствї намісника Потоцкого, президента Тхожїйцкого, радника міністерства Бляйльбєна, радника намісництва Залєського і віцєсекретаря намісництва Бвньковско-го. На двірці привїтали д-ра Кербера маршалок краєвий гр. Станислав Бадєні, віцєпрезидент намісництва гр. Лось, посла до державної ради і соїму, радні міста з бурмістром і віцєбурмістром, віцєпрезєс повітової ради і звєрхники властей та урядів. По короткїм привїтаню др. Кербер відїхав разом з намісником до намісницькоєкой палати, де замешкає на час побуту у Львові.

Япаньско-росийска війна.

Під Ляояном.

Як вияснює ся з надходячих вістей, Куропаткин заняв своєю армією чотирокутну групу гір перед Ляояном, про яку ми згадували, а яка на полудне кінчить ся поперечним хребтом від Анчаншан до Коофєнчє і від сходу має розгалужєні спади до річки, яка звївкрузі відграничує сю групу аж до ріки Пайшого, до якої впадає під самим Ляояном. Япанці заняли на полудне Анчаншан і Тунсїнцу, на схід Анїю. Їх можна хїба прїрівнати з колишньою Татарвою, з такою завязтостію і безглядностію напірають на не-прїятеля. І хотїй послугують ся вайновїйшими винаходами на поли воєної технїки, на про око цивїлізованого свїта задержують гуманїтарні повори, то є так само безглядні і кровожадні, уживаючи під Порт-Артуром заказаних лїтїдєвих набоїв з труючими газами та кїдаючи з балїонів страшні вибуховї матерїї до крїности; а під Ляояном стрїляють Япанці гранатами, вїповнєними якимсь новим вибуховим средством, т. з. мілюзою, якою ефект має бутї прямо поражающий. Здає ся, що тут прїїде таки до рішающей битви, бо хотїй англїйскї жєрєла доносять про відворот Куропаткина, то справоздаєць Lokal-Anzeigera тєрдить протївно. Ще вчєра так пєсїмістїчно настроєний полк. Гєдкє, телеграфує ось що до своєго органу з Ляояну під датою 29. с. м.: Сїтуація є дуже поважною; горячково роблять прїготованя, щоби підготовити подїї, від яких будє залежати цїла війна. Не вільно менї подати подробиць про росийскї марші, однак не думаю, щоби Ляоян став для Росїї Сєданом. Нинї рано збудїв мене гук гармат. Сїджу в нового цензора і гляджу, як япаньскї гранати падають один за другим. Довїдує ся, що Япанці повїсше Ляояну не перейшли єще

ріки Тайшого. Се дуже важна обставина. — Зї слів Гєдкого видко: 1) що він натякає на марші посторонних росийских війск, може ген. Левєвїча, або мукдєнских резерв, бо прїцїнь ляоянскї війска перед нападающим фронтом не можуть робити жадних маршів. Отжє видко, що Куропаткин забезпечив собі контр-атак з задів, або з боку. 2) що всьєкі поголоски про марші Курокого на Мукден, про загроженє відвороту, перєрванє ним мостів і т. д. булї неправдївї, бо Япанці «вєще до тепєр не перейшли ріки Тайшого. — Тай сам корєспондєнт доносять з 30. с. м.: Рїшающая битва почала ся нинї рано. Гук гармат такий безнастанний, що тяжко відрїзнити повдинокі стрїли. Борба артилерїї така страшна, що з горбів виглядає, начє би а якоєго пєкла бухали безперєривні огнї. Япанці розпочали атак на схід від Ляояну. Їх піхота поступала, як звичайно, з подїву гїдною енергїєю та відвагою, але стала відпертою Росїянами і мусїла занєхати атак. В битві брав удїл виборєкый полк, іменї цїсаря Вільгельма II. Настрїї серед росийско-го війска, так серед генералів, офїцерів, як і воїків, є поважний, але не прїягноблюющий. Загалїне чїсло людїй, що беруть удїл в борбах обох сторїн, вносьєть звїш пів мїліона. Битва потреває правдоподїбно кїлька днїв. — І знов тут є делїкатні натяки, які можна вчитати між лїніями 1) що армія Куропаткина вносьєть не менше половини від пів мїліона, значить 250.000 людїй, 2) що Куропаткин рішєний прїнати тут битву, хоть би она трєвала і кїлька днїв.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При змінї місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновлєнє передплати, зглядчо о вирївнанє залєглостїй та о прїєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНИ.

— **Калєндар.** В четвєр: руско-кат. Андрей, Теклї; рим. кат. Егїдїя. — В пятницю: руско-кат. Самуїла прор.; рим.-кат. Юста.

— **Вїче з нагоди прїїзду міністра-президента д-ра Кербера** відбуло ся вельми поважно в великій салї Львівскої Фїльгармонїї. Амфїтеатр і просторї мїєця наоколо єстради завїли битком учасники, яких прибуло понад 1000 зі всїх сторїн рускої частї Галичини. Ми бачили учасників з Нового Санча і з Гусятиничина, з косівских гір та з Сокальщини. Вїче отворив др. Кость Левїцкий промовою, в якїй зобразив тепєрїшню сїтуацію руского народа і прїчину склїкканя вїча. Відтак вїбрано на прїзидїю д-ра Евг. Оку-

З ЧЕСЬКОГО.

Переклад Олєг Віцій.

Молитва лїса.

(VI. Šťastny: «Z lesa».)

Тахєсєнько лїсок шумить, шумить, як жарко він молитву шєпотить — листок тут кождий шєпотом своїм доброту Творця голосить усїм.

Вїтрець по лїсї сильно подуває — то Божу славу свїту він звїщає. Тут кожде дерево арфою єсть, співає Вшнїньому вдяку і чєсть.

А як по лїсї бурї несєсь гомон — то громом летить до свїта всїх сторїн Господнього хору звук грїмкий: Свїятаї Вшєвшнїї, свїятаї, свїятаї!

Листки кануть.

(VI. Šťastny: Drobne květy.)

З деревини в осєнї листки опадають — кому їй що отсїм вони з книг свїта звїщають?

Красї кажуть: так як ми, невдовзі їй ти звянєш. Славі мовлять: так як ми, з вершин своїх грянєш.

Любві шєпочуть: вонь твоєя з вїтром понєсєть ся; Вірї-ж голосять: цвїтка новїя з веснов розівєть ся.

Вїтчїна і небо.

(VI. Šťastny: Vlast a nebe).

В народ той бїдний — сїну — і в землю ту Всєвшнїї Бог поставїя тебе, їй любов к' вїтчїнї у серцє вляв свїяту — вона — туземнє небо твоє.

В нїї працям він поблагословїя твоїм, як добрим дїтям благословить — їй не вільно тобі хоч зі свїтом усїм любєнької Нєнї замінити.

Кому-ж колїсь Всєвшнїї з дїтїй своїх у своїм небї дасть вїтчїну — той будє знов мати у царствї свїятих дорогоцїнну батьківщину!

Любов не минєть ся.

(VI. Šťastny: Drobne květy).

На темнїм блакїтї онтам зїрничка єще зорїє, колї на сходї вжє — споглянь — зоря рожою красїє.

Не тоне дєсь зїрничка та і ся красна зоря гаснє, колї на небї засїя само сонєйко прєкраснє.

І вїра їй надїя колїсь онтак у сяєві лиця Божого звянє — свїятає-ж, велика Любов однак огнем жєврїти ввїк не прєстанє!

Нєма Бога (Neni Boha)

(VI. Šťastny: Drobne květy).

— Нєма Бога — тєрдить вчєний — якби скрївсь моїм очам? — Нєма Бога — дурний клїчє, — Богом хочу бутї сам! —

— Бога нїт! — кричить роскїшний, — лиш про себе всьєк жїє! — Нєма Бога — злодїй кажє, як слїд злочїнїв крїє!

Алє серцє неспокїїнє не їмє вїри в ті слова, вїрою єсть і страх злоби — по вїра ся в пєкло — страх грїзнаї!

Знав се Бог (Věděl Bůh).

(VI. Šťastny: Drobne květy).

Хороша цвїтко, чи знаєш ти-ж, якою красою сяєш, що єсно так на мене глядиш, так мило мене ти вїтаєш?

Колї би ти свїла цвїтонько, що ми зустрїнемось посполу, гоїла-б ти моє сердєнько з моєї печалї та болю.

Не знаєш ти — но творєць се знав, як сїєв він звїзди свїтами, їй колї веснїї луги вкрашав на прїчуд мїлими цвїтками.

невеского головою і о. Овишкевича его заступником. Вибраний голова зборів виголосив довшу промову і видав слово др. Евг. Левицькому, редактору «Діла», який в довгій та основній рефераті виложив потреби теперішньої хвилі. Відтак промовляв довгий ряд бесідників, які підносили ті кривди і надужиття зі сторони властей, що заповділяли ся в їх громаді чи повіті, або відбили ся лично на їх власній шкірі. Велике вражіння зробила промова селян Олійника і Абрагамовича, а о. Бачинський Михайло взивав духовенство до уживання виключно рускої перепіски, ілюструючи сю борбу на власнім прикрім досвіді та подав ще інші образки повітової господарки. По п. Ольховім з Комарна, який розповів історію тамошних громадських виборів, прийшов до слова др. Загайкевич, який висказав жаль до референта і президії, що взивали до уміркованя і гамованя болем накипілого серця, а виголошували тільки фактів, ілюструючи наші болі і кривди. Бесідник вказує на те, що листа наших кривд є безконечна, але дорога, як їм зарадити, не є ясна. Тому хоче він єї прояснити в той спосіб, що ставить нашим дороговказом на будуче політику мас, політику улиці, політику сили. В тій цілі бесідник старав ся пірвати збори за собою підношенем революційних ключів, які однак не находили відгону в поважнійшій частині віча. Описля промовляли делегати з Романівки і Соколова та зі Збаража п. Шмігельський, який справу бюрократичного утиску хотів поставити на суспільну почву, яка дотикає так само руский як і польский робучий наріч, однак при кінці признав, що такі польські урядники досекулюють руским робітникам гірше тому, що они Русини. В часі промови колячинецкого делегата прибула вислана вічем до д-ра Кербера депутата, яка складала ся з нос. Ю. Романчука, д-ра Окуневського і д-ра Евг. Озаркевича. Справоздане з депутатції зложив єї голова п. Ю. Романчук. Бесідник заявив, що на его промову, якої др. Кербер вислухав з увагою оособливо в тім місці, де було сказано, що між центральним правительством, а галицькими верховодами існує порозуміння що-до криздячого поведеня супротив Русинів, відповів президент міністрів, що его интенції є як найліпші і він має повне довіре до намісника, що краще правительство зрозуміє ті интенції. З другої-ж сторони не треба брати річній з як найгіршої сторони і старати ся лагодити супротивности, а він зі своєї сторони буде старати ся по можности лагодити ті контрасти, о скільки зайде потреба. П. Романчук радить в виду того засипати міністерство рускими письмами про надужиття і кривди по думіт засади, що і капля вижолобає печеру в твердім камені, коли безнастанно паде на неї. Після подяки п. Романчукови, яку він є др. Окуневский, заявив слово п. Цегельский і знов проголосив політику улиці, барикад і нафланцованих кіс, якими немов то мають Русини здобувати вільну і незалежну Україну. По єй промові голова зборів др. Окуневский признав віче за покінчене по сповненю своєї задачі і візвав учасників розійти ся, що і стало ся при звучі народних гимнів. Однак перед Фільгармонією надав хтось гадку демонстраційного походу перед намісництвом і товпа до 1000 людей рушила тудя. Перед намісництвом заступив їм дорогу кордон поліції, а воляки, перті нанором товни добули білого оружя і покличили та арештували кілька осіб.

— **Вистава фантіз лютераї львівського «Сокола»** в сасажі Миколая загалю подобала ся всім, що єї нані оглядали, а найліпшим докладом сего гуртовне закулюю львів-кореспонденток. Вистава буде отворена до неділі вечером що дні від 8½ год. рано до 9½ год. вечер. Вступ 20 сот., для шкільної молодіжи 10 сот. Хто купить серию (10) львів за 250 К., має вступ на виставу даром.

— **Вписи до руского Висшого Інститута музики** відбувають ся в комнатах «Рускої Бесіди» (Ринок ч. 10) щоденно від 6. до 7½ год. вечером, в неділі і рускі сьвята від 11½ до 1. год. в полудне.

— **Галицький сойм збере ся, як доносять з Кракова до Gaz. pag.** — дня 30. вересня.

— **Вечерниці з танцями в Станиславові** відбудуть ся дня 4. с. м. в сали «Рускої Бесіди» за ходом комітету молодіжи. Стрій візитовий. Початок тощо о ½8 год. вечер. Вступ 1 К. Окремих запрошень не висилає ся. Дохід призначений на Інститут дівочий. — *Комітет.*

— **Позір!** Старшина Тов. гимн. «Сокол» в Станиславові повідомляє отсім, що: Вписи учеників і учениць на вправи гімнастичні відбудуть ся почавши від 1. вересня с. р. в комнатах Товариства при ул. Казимирській ч. 5. партер (в подвірю на право). Висоше виносить 1 К. Гімнастичні вправи починають ся вже 5. вересня с. р. і будуть відбувати ся: 1) для учениць кожного донеділка, середі і суботи від години ½6 — ½7 вечером; 2) для учеників старших в тих самих днях від 7—8 веч., а для учеників молодших кожного вторника, четверга і п'ятниці від год. 5—6 вечером. Гімнастичні вправи для членів починають ся: для членів женщин дня 9.

вересня і будуть відбувати ся кожного вторника, четверга і п'ятниці від год. ½7—½8 вечером, а для членів мушин в тих самих днях від години ½8—½9 вечер. — *Гаразд!*

— **3 Брідичи** пишуть нам: Першу філію «Сокола» в брідськім повіті заложено в Дубю. Перші загальні збори відбули ся дня 28. серпня с. р. По вибраню старшини голова і делегат львівського «Сокола» п. А. Будзиновский в краснорічній бесіді пояснив численно зібраним цілю товариства, кладучи вагу на обовязки кожного члена-друга, заохочуючи до чесного поведеня, щоби вони не принесли сорому і ганьби не тільки товариству але і сьвятіи Руси. Одушевлені члени в числі 80 голов удали ся враз з великим числом громадян на місце вправ. Тут др. делегат обучав в поступованю при пожарі, переробив відповідні вправи з сикавкою, драбинами і гаками; перевів вправи в поході і уставлюваню ся, переплітаючи товарискими забавами після укладу Ви. п. Боберского. Хотяй майже безперестанно дощ росів, зібрані при розумнім переведеню вправ перешлітаних товарискими з всею зібраною лядностию забавами видержали на площі цілий ряд годян. Коли Ви. др. делегат закінчив вправи, загрів нових другів єще раз до витривалости в обовязках, а сьвященник іменем цілої громади сердечними словами подякував єму за ширі его труды. Бо і в самій річі велика честь належить ся чоловікови, котрий задля любови до своего народа не жалює своего труда і сили в часі непогоди і наражає свое здоровле лиш для ідеї, котрої переведене є лише одною его заплатою. Други-Соколи одушевлені попрацали славного гостя звуками «маршу соколів». Дивна річ, що село Дуба помімо може найліпшої слави передє в повіті у всіх напрямках економічного і просьвітного розвою. Чи не могли-б за ним пійти громади, в котрих далеко красніє завини просьвітні і в котрих анальфбетів поміж молодшою генерацією майже нема. Тому тим милійше нам висказати ся о тій громаді: честь, їй і гаразд!

— **Гімназія в Кіцмани.** Черновецька «Буковина» доносить в справі вписів до німецько-рускої гімназії в Кіцмани: Як зачуваємо з цілком певного жерела, то ветувні іспити до 1. класи кіцманської гімназії відбудуть ся 5. і 6. вересня. Родичі дітвій, що хочуть до сеї гімназії бути прийяті, мають між 8. а 10. годиною передполуднем зголосити ся в дирекційній канцелярії (в будинку, де доси було староство) і виказати метрикою, що їх діти вже мають 10 років або в біжучім році закінчать 10. рік життя. Окрім того належить предложити шкільне сьвідцтво що найменше з 4. шкільного року. При іспиті буде вимагати ся з рускої мови вправи в читаню і писаню, знаня правописи і елементів з науки про форми (відміну імен і оіслова) і вправи в аналізі поедячного реченя. З мови німецької встарче вправа в читаню і писаню, знанє шб найважнійших правил правописи, знанє що найважнійших і найчастійших форм відміни, дещо з аналізи поедячного реченя, акціи лиш такіи засіб слів, який можна набути з німецько-руских учебників Рота-Глібовицького для шкіль народних. З рахунків вимагає ся знаня чотирох головних операцій цілими числами. — Притім уважаємо за відповідне пригадати оголошуваню вже раз вістку, що діти, які перенали при ветувнім іспиті в галицьких гімназіях, можуть здавати сей іспит в буковинських гімназіях, отже і в Кіцмани.

— **Заснованє нового гнізда сонільського.** Із Станиславівщини пишуть нам: Трівко в памяти селян заплеала ся неділя 21. серпня с. р. в селі Гостові, п. Товмач. Бо в загаданім дні залучилось є в карній стяг євкільский, засновуючи у себе філію пожарної сторожи, товариства «Сокол», щоби спільно працювати в хосен свій і цілю Руси-України. На се сьвято приїхало із Станиславова трєх відпоручників тамошного «Сокола», яких селяни ватали гримками «слава» і євкільським маршом. Наступило отворене загальних зборів. Голова Веч. о. Зенон Сіменович по вступнім слові уділив голосу відпоручникови «Сокола», котрий в ядерних та переконуючих словах представив конечність і хосен такого Товариства в кождім селі. По поясненю статутів винано 37 селян, а з тих покликани до Ваділу через вибір: о. Зенон Сіменович яко голова, Антось Гуйдан яко начальник стягу, а Людвик Григорчин яко мистовачальник. Виділовими вибрано: Івана Романовича, Івана Москалюка і Михайла Маснюка. Заступниками: Юрка Маснюка і Антона Яцюка. До комісії ревізійної вишли: о. Іван Устияновский, Ізидор Станігрюк і Василь Острижнюк. По зборах зібрани є моторні «Соколи» на толоді і сейчас почалась наука муштри, а потім вправи з сикавкою. Зазначити тут треба велику охоту і понятливість «Соколів», котрі в короткім часі научили ся троха муштри, а що найважнійше, обходити ся з сикавкою. Бо коли відозвав ся звук трубки на огневий алярм, вмить кинулись всі і перевели цілу акцію ратункову вдатно і вміло. Се буде запорукою, що Соколи в Гостові будуть дальше невпинно працювати около піднесеня своего гнізда і стануть взірцем для інших. *Ф. В.*

— **В справі стяганя податків** замістила урядова «Газета львівська» отсе поясненє: Розпорядок краєвої дирекції скарбу з дня 24. липня 1904, який пригадує ся як що року в тім часі ц. к. староствам і ц. к. податковим урядам обовязок стяганя податкових залеглостей, спричинив деякі краєві часописі до висловленя обави, неначе би начальна скарбова власть не числила ся з фактичним станом справи, с. є з нещастем посухи, яка в численних повітах нашого краю, іменно в західних і підгірських (а у східних ні? — *Ред.*) дала ся населеню в знаки. Супроти сего годить ся зазначити, що названий обіжник ц. к. краєвої дирекції скарбу, в яким висловлено надію доброго висліду сегорічних жнив, датує ся з 24. липня, отже з часу, в яким ніхто не міг предвиджувати, що значну (?) часть краю дійсно навістило те нещастє, — з часу, коли один добрий дощ міг сему нещастю зарадити. Не підлягає ніякому сумнівови, що начальна власть скарбова в краю, якої на основі досвідів ніхто не може посуджувати о незнакомість відносин нашого краю, і в сїм році, як се діяло ся в минулім році, коли край навістила повінь — і в попередних літах, коли проявляли ся інші елементарні нещастя, не занедбає звернути увагу на угляденє заслугуючих на те обставин і прийти в поміч всім повітам, навіщеним нещастем, через податкові опусты і через проволоку податків. Се стане ся ще певнійше тому, що від часу оголошеня того обіжника ц. к. краєва дирекція скарбу одержала понад 4.500 зголошень шкід в наслідок елементарних нещастя.

— **Дитина в клітці.** Незвичайна справа займає під сю пору угорські власти. Урядник Берг, котрий мешкає під Пешто, виховує своего сина в клітці, котра в літі стоїть на подвірю, а в зимі в коннаті. Підлога клітки висипана піском, поставлено також в клітці лавочку, на котрій дітвак може спочивати. Факт такий не міг стати тайною; говорено о нїм широко, аж вінци хтось повідомив власти. Прийшли з поліції до Берга, котрий завів урядників до клітки і заявив їм, що думає сина, котрий тепер має три літа, виховати в клітці; дітвак є дуже живої вдачі, на службу, котра би пильнувала его сина, п. Берга не стати, а в клітці має забезпекти перед всяким випадком: не впаде до води, не дістане ся під колеса, не може бити ся з другими, не буде зривати цвєтів в огороді, нищити домової посудини, стягати скатертів зі стола, товчи, що лише впаде єму в руки. Дітвакови поводити ся в клітці дуже добре, одержує правильно харч, куляють его що днє, а вечером заносять его до постелі. П. Берг відказав власти права місяти ся в сю справу. Кажє він, що кождий має право виховувати дитину свою так, як єму подобає ся, щоби тільки не зі шкодою для дитини, а прецінь его сивови не діє ся ніяка кривда. З причини, що ані поліція, ані судия окружний не могли найти параграфу в законі, котрий би збороняв виховувати дітвій в клітці, відіслано протокол до прокуратурі державної. Оноді прийшли до п. Берга судия слідчий і лікарі судові піддали дітвака докладним оглядинам, але не найшли нічого, що вказувало бы, що побут в клітці шкодить дітвакови. Лишили его проте п. Бергови, а прокуратуря шукає тепер в законі, чи не можна би п. Бергови заборонити держати дитину в клітці.

— **Великий пожар нафти.** В Антверпні, на пєредмістю Гобокен, де находять ся великі збірники нафти, вибух оноді великий пожар і в одній годині обняв всі резервоари. Пожар мав вибухнути через те, що один резервоар пук, а випльваюча нафта запалила ся. Внеред запалили ся збірники російської фірми, а пізнійше перекинув ся огонь на збірники американської фірми Standard Oil Company. Горячо від пожара було так страшне, що кораблі мусіли виплисти з порту. В хвилі вибуху огню було там занятих 70 робітників. 12 з них згинуло на місці, а друге тільки понекли ся. Шкода виносить до 7 мільонів франків і була лише вчати обезначена. Загалом згоріло 280.000 бочок нафти.

— **Пос. Кльофач пропав.** Пос. Кльофач, ческий радикал і москвофіл, як звісно, виїхав до Манджурії, аби там зорганізувати кореспонденційне бюро для славянської праси. В тій цілі він виїхав був до Петербурга, де одержав поручаючі листи до Алексєєва і Куронаткина. З Петербурга поїхав Кльофач до Москви, а звідтам залізницею на Сибір. Від тої хвилі пропав за ним всякий слід. Ческа колонія в Петербурзі звернула ся до головної команди в Манджурії з запитом про Кльофача, але доси не одержано звідтам відповіди. Тому припускають, що Кльофач імовірно попав в руки Хунхузів або Яванців.

— **3 залізниць.** Полуднево-німецький-австрійско-угорский звязок залізничий. Від 1. вересня 1904 входить в жите нова тарифа для перевозу розплогового товару (бугаїв, коров і волів). Східно-північно-західний австрійский звязок залізничий. — Від 1. жовтня входить в жите додаток III. до залучника до тарифа, часть II, важного від 1. січня 1903.

Дрібні вісти. Страйк будівельних робітників в Чернівцях покінчив ся. Працьодавці зробили значні уступки страйкуючим робітникам. — Мі-

ска рада в Болехові надала почесне горожанство п. Янови Кручинському, нотареві і довголітньому свому бурмістрові, перенесеному тепер до Самбора.

— Важне для катехитів і народних учителів. Одинокий підручник до науки релігії в народних школах, т. з. Практичний провідник для катехитів в трох частях, уложив о. Євгеній Гузар — поручений Радою шк. кравцою в урядовім дивізіоні з д. 27. липня с. р. до шкільних бібліотек — можна набувати в книгарні ім. Шевченка і Ставропільській по ціні 4 К 80 с. без почт. пересилки. Народні учителі можуть купити сю книжку по ціні 3 К з почт. пер. у автора, ул. Длугоша 17.

Послідні вісти.

Президент міністрів др. Кербер звидів вчора о 8 год. апеляційний суд, де его привітав президент суду др. Тхоржницький промовою про судівництво. Президент міністрів відповів в довшій промові, почім о 9 год. приймав депутації адвокатскої і нотаріальної палати, роз'ємного суду авскультантів, дозорців вязницї, депутації міст Яричева, Поморян і Вілянович, які просили о утворенє судів, та інші. Опісля звиджував др. Кербер вязницї.

Звідтам поїхав президент міністрів до намісництва, де в салі балевій ожидали его урядники намісництва з намісником, який привітав д-ра Кербера. Опісля др. Кербер приймав в салі авдвєнциійній кравцою маршалка і всі три капітули, представителів міської ради, кр. раду шкільну і представителів інших урядів.

Телеграми

з дня 31. серпня.

Рим. Osservatore Romano доносить, що епископ з Ливалю зложив в руки папи заряд своєї диецезії.

Відень. З Чіфу доносять, що там прибуло австрійське воєнне судно «Асперн».

Софія. Пересправи межі болгарским правительством а французскими капіталістами о 100-мільонову позичку розбили ся, бо не дано їм тютюневого монополю в Болгарії яко за поруки звороту позички.

Берлин. Berl. Tageblatt доносить, що цар Микола перегляне балтійську флоту не в Кронштеді але в Ліваві.

Царгород. Бувший султан Мурат помер.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Місця господині в сьвященничім домі глядає особа образована, середніх літ. Близше можна розвідати у п. Ясінського, кравця у Львові, ул. Бєймів 4. (6—10)

Братя Терціярі св. Франца

(у Львові, ул. Клепарівська ч. 15) займають, переважно в зимовій порі, убогих працюю при виробі меблів гнутих із сирого матеріалу (огнблєвані, політуровані, виплїтані і складані). Ті меблі, старанно і тревало зроблені, продає ся по приступних цінах. В варстатах Братів Терціярів можна також направляти меблі. Меблі до направи або закуплені привозять і відвозять висилані вози або носять убогі діти остаючі в тім заведеню. (10—10)

Їдьте лишень на Гамбург!

пишуть своїм крєвним і знакомим ті, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під зглядом скористи і безпечєства сьвітову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга трєває лиш 20 годин, і коштує 9 злр. 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. **До Канади вєсилаємо наших пасажєрів осібними пароходами,** котрі їдуть просто до Канади, і не треба вігде пересідати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і нєйдешєвша.

Ждайте наших проспектів і цїнників їзди, котрі перєсилаємо безплатно.

Руска корєспондєнція! Рускі урядники!

Фальк & Со.

Hamburg, Americahaus
Raboisen u. Ferdinandstrasse

87 (45-2)

Александр Стефан — В. Щурат. УЧЕБНИК французької мови Часть I. Апробований для всіх середних жєтєвских шкїл.

Примірник оправлений в полотно 2 К 50 с. (на почтову перєсылку 15 с.). Купити можна лиш в Рускім Інституті для дївчат в Перемишлї

Найновіший твір Л. Лопатинського ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту лїтників)

відзначає ся невичєрпаним йовіальним гумором і жвавим діяльогом. Ся комедия збогачує знатно галєрїю типів у наших народних штуках так з кругів сєлян, як і міщухів. Сьмїшність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надзєє ся над звичайно до вистав по читальнях, бо сєлянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії уносїдженним недотєпою, але протівно має нагоду посьміятися трохи і з містових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Цїна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в книгарнях.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні
- 5% листи гіпотечні прем'ювані
- 4% листи Товариства кредитового земского
- 4% і 4 1/2% листи Банку кравцою
- 4% позичку кравцою
- 4% облігації пропінацийні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

В книгарні Товариства ім. Шевченка в книгарні Ставропільській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

Будучність гімназий. Цїна 1 К.

Партийна політика і морал. Ц. 50 с.

Родинне житє (під розвагу руским «соколкам і паннам»). Ц. 50 с.

Соціалїзм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів профєсора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзєна.

„Тревоги автора і видавника“ (гумористична подїя з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Цїна примірника на велїновім папері виносить всего 30 сот. (з почтовою перєсылкою 35 сот.)

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЄ І ПАШУ

протів огневих шкїд

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пунїлярних цїнних паперах.

ПОЛІТИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк кравцою і каси ощадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, містечках і многих сєлах і легко кождому обезпечити ся через агєнта; ДНІСТЕР уділяє агєнції господарям, де єще на більший округ нема агєнції. Агєнти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві кравківскім; власну провізїю від таких обезпечєнь дає ДНІСТЕР на рускі добродїйні цїли; тому на житє обезпечайте ся тїлько через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЄНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі «Просьвітї».